

Vassdragstiltak hva er det?

– tiltak i bekker, elver og vann, inkludert flomsoner og gamle elveleier

Er landbrukstiltak i vassdrag søknadspliktige? Ja, i hovedsak – les hvorfor:

Det gjøres en rekke tiltak i og langs vassdrag. Ofte gjøres dette i forbindelse med behov på land, slik som landbruk, skogbruk, bygging osv. De aller fleste tiltak i vassdrag er søknadspliktige og trenger tillatelse. Der dette gjennomføres uten at det er søkt, løper de som utfører dette en høy risiko for etterspill. Tillatelse gis enten fra vannressursloven (NVE), plan- og bygningsloven (kommunen), forurensningsloven (Statsforvalteren) og/eller laks- og innlandsfiskeoven (Statsforvalteren).

[NVE veileder nr 1/2021 gir en oversikt over vannressursloven](#) generelt og annet aktuelt lovverk.

Aksomhetsplikt

Regelen om **forvalteransvar og aktsomhetsplikt** presiserer at enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe for allmenne eller private interesser i vassdraget. Den samme regelen sier at vassdragstiltak skal fylle alle krav som med rimelighet kan stilles til sikring mot fare for menneske, miljø og eiendom. Slike krav kan for eksempel være at de gjennomføres når det er til minst ulempe for fisk og elvemusling. Bestemmelsen om konsesjonspliktige tiltak gir en hovedregel om at *ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget uten konsesjon.*

Kantvegetasjon

Vassdragsmiljøet er også ivaretatt gjennom **regelen om kantvegetasjon**, som sier at det langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne skal være så bred at den opprettholder økologisk funksjon. Se [NVE veileder nr 2/2019](#) for mer informasjon.

Om uttak og utfylling av masser/sikringstiltak

Elva er dynamisk, og utgjør vanddekt område med bredder og flomområder til og fra med ti års flomvannstand. I mange vassdrag avsettes store mengder løsmasser fra naturlig prosesser i elva. Massene kan representere en verdifull ressurs for ulike bygge- og anleggsformål. I mange tilfeller kan det også være ønskelig å ta ut masser for å forebygge flom- og erosjonsskader (hindre at elva eller bekken tar seg nytt løp). På den annen side er massetransport i elvene en naturlig prosess. Uttak av masser kan påvirke prosessen og vassdragsmiljøet negativt, for eksempel ødelegge gyte- og leveområder eller ha uheldige virkninger på flom- og erosjonsforhold. Denne typen tiltak er søknadspliktige i henhold til vannressursloven.

Reguleringsplan kan erstatte konsesjon etter vannressursloven (§ 20) for slike tiltak. Forutsetningen er at virkningene tiltaket vil ha for **allmenne interesser** er godt nok opplyst, og at bestemmelser til

reguleringsplanen kan ivareta de hensynene som vannressursloven skal ivareta. Laks- og innlandsfiskeoven samordnes ikke på samme måte med plan- og bygningsloven og må meldes separat (med unntak av ved konsesjonsbehandling, vannkraftregulering mv.).

Allmenne interesser; I hovedsak ideelle eller ikke-økonomiske interesser. Eksempler kan være fiskens frie gang, alminnelig vannforsyning allmenn ferdsel, biologisk mangfold, friluftsliv, hensyn til flom og skred, kulturminner, landskapsverdier med videre. Private interesser kan anses som en allmenn interesse dersom de samlet sett får betydning for mange mennesker.

Selv små tiltak kan være søknadspliktige. Ved tiltak i vassdrag som vurderes som små eller begrenset (f.eks. mindre uttak av masser eller bekkelukking, som tilsynelatende ikke har noen negative virkninger for allmenne interesser, og som dermed kanskje kan gjennomføres uten konsesjon etter vannressursloven), må tiltakshaver særlig påse at naturmangfold, gyteområder for fisk og erosjon- og flomforhold er kjent, slik at de kan tas hensyn til.

Alle typer uttak, flytting, lagring og fylling av masser i vassdrag, kan også være søknadspliktig etter forurensnings- og avfallsregelverket.

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M1243/M1243.pdf>

Det anbefales å melde fra om alle planlagte tiltak i bekker, elver og vann for å få veiledning om det er søknadspliktig eller ikke. Kontakt kommunen, som kan veilede videre avhengig av sak.

Veileder til vannressursloven og NVEs behandling av vassdrags- og grunnvannstiltak

Kantvegetasjon langs vassdrag

Inger Staubo, Kjell Carm, Bente Ågren Høegh,
Jan Henning L'Abée-Lund og Silje Åkre Solheim

